

Tadeusz Skoczek

Słowo wstępne

Niepodległość i Pamięć 18/3-4 (35-36), 5-6

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Słowo wstępne

Przedstawiamy państwu kolejny numer (tym razem podwójny) czasopisma „Niepodległość i Pamięć”. Otwiera go interesujący i nowatorski artykuł profesora Franciszka Ziejki, historyka literatury i kultury, poświęcony Kazimierzowi Pułaskiemu. Autor rzuca nowe światło na biografię tego bohatera dwóch kontynentów. Współpraca Muzeum Niepodległości z uczonymi królewskiego Krakowa miała już pewnego rodzaju podsumowanie w przyznaniu przez Marszałka Województwa Mazowieckiego wieloletniemu rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego honorowego medalu „Pro Masovia”. Brawurową laudację znakomitego uczonego wygłosił Stanisław Dziedzic – dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa, stały współpracownik oraz autor wielu ciekawych artykułów i recenzji zamieszczanych w naszym piśmie.

Uroczystość galowa była podwójna; Marszałek Adam Struzik wręczył również odznaczenie profesorowi Marianowi Markowi Drozdowskiemu. Mamy ten zaszczyt, że obydwaj luminarze nauki i kultury współpracują z Muzeum Niepodległości. M. M. Drozdowski swą energią i pomysłowością przewyższa wielu młodszych, jego pomysłowość pozostaje w sprzeczności z sądami na temat aktywności intelektualnej w wieku dojrzałym. Profesor był jednym z inicjatorów odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, pomysłodawcą budowy pomnika Henryka Sienkiewicza, Stefana Starzyńskiego. Biografie Eugeniusza Kwiatkowskiego, Jana Ignacego Paderewskiego czy Juliusza Poniatowskiego (działacza ruchu ludowego, kuratora Liceum Krzemienieckiego, ministra rolnictwa, pedagoga, emigranta, profesora SGGW) są podstawowymi w rekonstrukcji biografii i dokonań poszczególnych postaci. Wydana na jubileusz 80-lecia profesora monografia poświęcona Juliuszowi Poniatowskiemu przybliży zapomnianą postać na tle zawirowań politycznych Polski międzywojennej, emigracyjnej i rzeczywistości czasów „realnego socjalizmu”. Warto dodać, że książka ta jest wynikiem współpracy edytorskiej Muzeum Niepodległości i Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

Rok ubiegły obfitował w programie naszego muzeum w wiele wydarzeń naukowych. Najważniejszą była konferencja „Powstanie listopadowe 1830-1831 roku. Historia – tradycja – media”, która odbyła się w dniach 19-20 października 2011 r. Tekst profesora Krzysztofa Woźniakowskiego

omawiający nieznaną epizod organizowania obchodów patriotycznych (w tym wypadku rocznicy wybuchu powstania listopadowego) przez Polaków przebywających na Węgrzech podczas niemieckiej okupacji – niech będzie zapowiedzią interesującego wydawnictwa. Ukaże się ono po zgromadzeniu odpowiedniej ilości środków finansowych.

Bartłomiej Międzybrodzki skrupulatnie rekonstruuje problemy związane z repatriacją Polaków z Litwy w tekście o wymownym tytule *Z Polski do Polski*. Na koniec działu przedstawiamy artykuł poświęcony kulturze studenckiej, przygotowany na konferencję jaka odbyła się (14-15 kwietnia 2011) w Bibliotece Jagiellońskiej. Skomentowany on został, przez jednego z uczestników tego spotkania, hasłem „PRL. Moja młodość, moje zniewolenie, moja niepodległość”. Czy w istocie jest to uprawniony sąd przekonują nas kolejne seminaria, które planujemy zorganizować z Ośrodkiem Badania Kultury Studenckiej działającym w Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztor w Pułtusku.

Nie zamieszczamy tym razem w naszym kwartalniku działu „Źródła”, choć w następnym dziale pojawi się sporo odnośników i cytatów do dokumentów przechowywanych w Muzeum Niepodległości.

„Muzealnictwo” zawiera wiele interesujących artykułów, sprawozdań i omówień. Jolanta Załęczny przybliży związki polsko-japońskie, pisząc o znanym epizodzie działalności Bronisława Piłsudskiego na Dalekim Wschodzie, ale też ujawnia nowe wątki współpracy politycznej twórców Polski niepodległej, powołując się na archiwum Romana Dmowskiego znajdujące się w naszej instytucji. Przypomina również japońskie misje o Maksymiliana Marii Kolbego oraz wyjaśnia proveniencje japońskiej lalki w zbiorach Muzeum Więzienia Pawiak. Joanna Gierczyńska z kolei zdaje relację z polsko-niemieckiego seminarium poświęconego „kulturze pamięci”. Warto też zapoznać się z innymi tekstami sprawozdawczymi (nie wolnymi jednak od ogólniejszej refleksji) Jerzego Wągrodzkiego, Roberta Hasselbuscha, Anny Milewskiej-Młynik i Emila Noińskiego ukazującymi niektóre wątki i możliwości pracy programowej Muzeum Niepodległości.

Recenzje, noty i bibliografie jak zwykle obfitują w różnorodne materiały. Warto zwrócić uwagę na listy do redakcji jakie prezentujemy w tym numerze, szczególnie protest Towarzystwa Opieki nad Zabytkami powinien zainteresować środowiska odpowiedzialne za ochronę dziedzictwa kulturowego.

Życzę twórczej i inspirującej lektury.